

PASTIERSKA SLUŽBA, DRUHÁ ČASŤ

Téma 8

AKO MAJÚ ZBOROVÍ VEDÚCI CHRÁNIŤ STÁDO?

Prehľad:

Aj keď je vodca Božej cirkvi povolaný k tomu, aby sa o veriacich staral, zároveň je povolaný aj k tomu, aby tých istých veriacich chránil pred zlom. Iba vskutku naivný vodca si môže myslieť, že Boží ľud je pred útokmi imúnny – či už pochádzajú z vnútra zboru, alebo z vonku. Aj keď mnohí z nás by sa chceli vyhnúť takejto nepríjemnej a často nevďačnej úlohe ochrany Božieho ľudu, sám Boh nás k tejto práci povoláva. V tejto téme preskúmame niektoré spôsoby, ktorými vodcovia musia ochraňovať Boží ľud a budeme sa snažiť opísať niektorých najnápadnejších nepriateľov zboru. Táto téma predpokladá, že vodcovia, ktorí sa zúčastňujú tohto kurzu, sú si plne vedomí toho, že architektom takýchto útokov nie je nikto iný, ako sám Satan.

Ciele:

Pomôcť zborovým vedúcim:

- Preskúmať spôsoby, ktorými môžu ochraňovať zbor.
- Určiť niektorých nepriateľov zboru.
- Preskúmať ako sa treba o stádo starať a ako ho ochraňovať.

Možné výsledky:

Zboroví vedúci:

- Budú lepšie rozumieť svojim zodpovednostiam za ochranu zboru.
- Vytvoria stratégie, ktoré im pomôžu chrániť sa pred falošným učením.

KROK 1: POCHOPENIE TÉMY

Na ktoré hlavné otázky sa treba zamerať?

Hlavné prvky témy

Zo všetkých rôznych vodcovských úloh v zbere je snáď tou najviac mäťúcou úlohou úloha ochrany. Ak má zbor ostať miestom, kde veriaci môžu zdravým spôsobom rásť na Kristovu podobu, potom kresťanskí vodcovia musia byť pripravení a ochotní v každej chvíli „ochraňovať stádo“ (Skutky 20:28-31).

Ak súhlasíme s tým, že vodca má ochraňovať zbor pred útokom, je nevyhnutné, aby sme vyvážili našu úlohu ochrany s našou úlohou starostlivosti o iných ľudí (či už v zbere, alebo mimo neho). Ako spolu súvisia úlohy napomínania a starostlivosti? Do akej miery by mal vodca zasahovať do životov jednotlivých členov zboru, keď sa ich snaží napomínať ku zbožnosti? Ako môžeme uchrániť naše zbory pred bezbožnými vplyvmi?

Výroky

(Výroky sú vyjadrenia, ktoré ťa majú prinúť k rozmyšľaniu nad témou. Môžu, ale nemusia odzrkadľovať biblickú múdrosť.)

„Správna metóda pre urýchlenie rozpadu falošného učenie je...naučiť každého človeka rozmyšľať samého za seba.“

– William Godwin

Jediný spôsob, ako plne niekoho ochrániť, je obmedziť všetky jeho slobody a diktovať mu všetky činy. Má sa vodcovstvo týkať práve tohto?

„Od nebezpečenstva je najľahodnejší ten, kto je v strehu aj vtedy, keď je v bezpečí.“

– Publilius Syrus

„Nepравdivé slová nie sú zlé iba sami o sebe, ale tak isto nakazia zlom aj dušu.“

– Socrates

Vodca v zbere nemá žiadne právo na to, aby zasahoval do toho, čomu iní ľudia v zbere veria alebo neveria ohľadom kresťanstva.

„[Vodca] musí sa pridržať pravého slova podľa učenia, má byť schopný povzbudzovať v zdravom učení i usvedčovať odporcov.“

– Titovi 1:9

Zboroví vodcovia musia byť politicky aktívni a pri každej príležitosti sa musia snažiť upozorniť verejnosť na rozpadávajúcu sa morálku v našej spoločnosti.

„Ak sa prejaví falošné učenie a zboroví vedúci buď nečinne sedia a nič nerobia, alebo stiahnu chvost a utečú, tak si získajú hroznú prezývku ‚nájomníka,‘ ktorý sa vôbec nezaujíma o Kristovo stádo.“

– John R. W. Stott

Príklady zo života

Júlia

Júlia je aktívnym členom tímu mládežníckej služby už päť rokov. Je síce trochu hanblivá, ale preukazuje skutočnú oddanosť mladým ľuďom, ktorí sú v jej starostlivosti – vníma ich ako svoje duchovné „deti.“ Vedenie skupiny prevzal nový vedúci a začal každý týždeň biblické vyučovanie. Júlia spočiatku privítala Dávidovo učenie. Je zábavný, dobre s mladými ľuďmi komunikuje a zdá sa, že skutočne svoju Bibliu pozná! Avšak, netrvalo dlho a Júlia začala spochybňovať niektoré z vecí, ktoré Dávid učil.

Keď sa ho opýtala, či Ježiš skutočne vstal z mŕtvych, tak sa zdráhal vziať Bibliu doslovne. „No, pokiaľ veríš tomu, že Ježišov *duch* je nažive, potom na jeho tele až tak nezáleží,“ odpovedal jej Dávid.

Mala by sa Julka znepokojovať? Ak áno, čo by mala urobiť?

Filip a Jana

Filip a Jana sú tridsiatnici a už niekoľko rokov vedú domácu skupinku. Filip je horlivý študent Biblie a pravidelne navštevuje večerné vyučovanie v miestnej biblickej škole. Jana je inteligentná a úspešná právnička, ale rozhodla sa na niekoľko rokov prestať pracovať a počkať, kým jej deti nezačnú chodiť do školy.

Počas skupinky študovali 1 Ján 2:15-17 a prišlo na otázku sexuálnej čistoty v modernom svete. Niektorí v skupinke sú trochu otrasení tým, ako Filip a Jana otvorene priznávajú, že spolu pravidelne sledujú pornografické videá, aby tak trochu „okorenili“ svoj milostný život. Iní v skupinke sa tým neznepokojujú. „Pokiaľ obaja, muž aj jeho žena, s tým súhlasia, tak je to celkom v poriadku,“ tvrdí Filip.

Ako môžu zboroví vedúci zabezpečiť, aby si ostatní veriaci boli dobre vedomí aj nepatrných spôsobov, ktorými môže svet ovplyvňovať naše myslenie? Nakoľko konkrétne by malo byť takéto vyučovanie?

Teraz, keď ste sa pozreli na *Hlavné prvky témy, Výroky a Príklady zo života*, ktoré sú tie hlavné otázky, ktorým sa je potrebné venovať, aby ste pochopili túto tému?

KROK 2: ŠTÚDIUM PÍSMO **Čo o tejto téme hovorí Biblia?**

Oddiely

Skutky 20:25-31

- Z čoho, podľa tohto oddielu, pozostáva ochraňovanie stáda vodcami?
- Čo má Pavol na mysli, keď vo verši 30 používa výraz „hovoriť prevrátene“ (hovorenie zvrátených vecí)?

1 Timotejovi 4:1-16

- Vymenuj a vysvetli niektoré z poznávacích znakov falošných učiteľov, ktoré sa nachádzajú v tomto oddieli.
- Ako má kresťanský vodca bojovať s falošným učením?
- Ako osobný duchovný život vodcu ovplyvňuje jeho schopnosť ochraňovať iných pred chybami (vv. 11-16)?

Títovi 1:9-16

- Pridáva tento oddiel niečo k tomu, čo Pavol povedal o falošných učiteľoch v 1 Timotejovi 4? Ako?

1 Ján 2:15-17

- Čo Ján v tomto oddiele myslí pod slovom „svet“?

KROK 3: NAHLIADNUTIE DO INÝCH ZDROJOV **Čo sa môžeme naučiť od iných autorov?**

“Ideály pastierskej služby,” od John R. W. Stott.

Úryvok z článku v *Bibliotheca Sacra*, Vydanie 146, Číslo 581, Január-Marec 1989, ss. 3-11. V origináli použité s dovoľením Dallas Theological Seminary, Dallas, TX. Všetky práva vyhradené.

“Problém herézie,” od Donald Bridge.

Úryvok z kapitoly 7 v knihe *Spare the Rod and Spoil the Church* (Ušetri palicu a rozmaznaj zbor), ss. 61-69. Copyright © 1985 by Donald Bridge. V origináli použité s dovoľením MARC Europe, služba World Vision. Všetky práva vyhradené.

“Zdravé zbory v nezdravom svete,” od Geoff Paynter.

Úryvok z článku v *The Networker*, Vydanie #5, Zima, 1999. V origináli použité s dovoľením autora. Všetky práva vyhradené..

Ideály pastierskej služby

John R. W. Stott

Jedna z črt súčasnej cirkvi je neistota ohľadom úlohy jej profesionálnych služobníkov. Sú kazatelia predovšetkým sociálnymi pracovníkmi, psychiatrami, učiteľmi, sprievodcami, administrátormi, alebo čo presne? Keďže služba sa týka všetkých veriacich, sú profesionálni duchovní nadbytoční, či dokonca aj prekážajú? Nebola by cirkev bez nich zdravšia? Nemal by niekto založiť *Združenie za odstránenie duchovenstva*?

Napriec svojou dlhou históriou cirkev neustále kolísala medzi extrémnym duchovenstvom (klerikalizmom) a extrémnym antiduchovenstvom (antiklerikalizmom). Málokedy existovala jasná zhoda na tom, načo sú potrební ordinovaní duchovní.

Huckleberry Finn sa rozprával s Mary Jane, červenovlasou dcérou Petera Wilksa. Huck jej povedal, že v kostole Reverenda Harveyho Wilksa, jej strýka so Sheffieldu, bolo „minimálne 17 duchovných.“ Ale, dodal, „nie všetci z nich kážu v ten istý deň – iba jeden z nich.“ „Nuž, ale potom,“ opýtala sa Mary Jane, „čo robia tí zvyšní?“ „Och, skoro nič,“ povedal Huck. „Vyvaľujú sa, podávajú si tanier a čosi spravia. Ale hlavne nič nerobia.“ „Ale potom, na čo tam sú?“ v údive sa opýtala Mary Jane, na čo jej Huck odpovedal, „Prečo? Sú tam kvôli štýlu. Nechápeš to?“¹

Na rozdiel od dnešnej neistoty alebo nepokojnosti ohľadom služby, Skutky 20, rozlúčková reč, ktorú Pavol predniesol starším v Efeze, je vhodným oddielom na zamyslenie sa.

Bola to pamätihodná reč. Po prvé, bol tam Lukáš a počul to (Skutky 21:1). Po druhé, je to jediná reč, ktorú Lukáš v Skutkoch apoštolov

zaznamenal, ktorá bola určená starším a v podstate aj kresťanskému obecenstvu. Všetky ostatné reči sú buď evanjelizačnými kázňami alebo súdnymi obhajobami.

Navyše, táto reč nám umožňuje vidieť láskavé srdce apoštola Pavla. Celé tri roky sa medzi Efezanmi namáhal. Teraz im povedal, že ho v Jeruzaleme čaká uväznenie a že ho už viac neuvidia. A tak sa zamýšľal nad svojou službou medzi nimi a predniesol slávnostný rozlúčkový prejav, alebo pastoračné poverenie. Bola to veľmi dojímavá chvíľa.

Služba efezkých starších

Bol to pastorálny dohľad; boli pastiermi

Lukáš ich nazval *presbuteroi* („starší“) a toto slovo si požičal zo židovskej synagógy (Skutky 20:17), kým Pavol ich nazýval *episkopoi* („dozorca alebo strážca“), slovo požičané z gréckeho kontextu (v. 28). Oba tituly jasne popisujú tých istých ľudí.

Ich práca bola pastierska, starostlivosť o Božie stádo. Grécke sloveso *poimainein* znamená „robiť prácu pastiera alebo starať sa o stádo,“ a konkrétne „viesť stádo na pastviny a tak ho nakrmiť.“ Toto je prvá a hlavná povinnosť pastierov. „Či pastieri nemajú pásť stádo?“ (Ezechiel 34:2). Ak by sme mali preložiť túto metaforu, tak potom prvou a hlavnou povinnosťou kazateľov je vyučovať Boží ľud Božiemu slovu. Či už to je kázanie spoza kazateľnice, tréning skupiny, alebo poradenstvo s jednotlivcom, pastorálna služba je službou Slova.

¹ Mark Twain, *The Adventures of Huckleberry Finn* (1884; znovuvytláčené, Pan Books, 1968), s. 347.

Bola to pluralitná služba; starších bolo niekoľko

Neexistuje biblické odobrenie ani pre jeden z nasledujúcich modelov, či už pre sólo pôsobenie (kde jeden kazateľ sám hrá na všetky nástroje orchestra), alebo je to hierarchická či pyramidová štruktúra v miestnom zbore (kde je jeden kazateľ posadený na vrchol pyramídy). Práve naopak, miestny zbor mal od začiatku niekoľkonásobný dohľad. Počas svojej prvej misijnej cesty Pavol a Barnabáš ustanovili starších (v množnom čísle) v každom zbore (Skutky 14:23). Z Milétu poslal Pavol po starších Efezu (opäť množné číslo, Skutky 20:17). Neskôr dal pokyn Títovi, aby v zboroch, nad ktorými mal dohľad, vybral a ustanovil starších (zase množné číslo, Títus 1:5). Takže dnes potrebujeme koncept pastoračného - pastierskeho tímu, ktorý obsahuje ľudí na plný i čiastočný úväzok, platených i dobrovoľníkov, tak ordinovaných ako i laických.

Keď Pavol vytváral túto pastoračnú metaforu, tak v nej opísal svoju vlastnú službu vyučovania medzi nimi ako pastiersku službu, varoval ich pred vystúpením falošných učiteľov, ktorých nazýva „vlkami“ a potvrdil hodnotu ľudí, ktorí sú Božími ovcami. Takže príklad pastiera, nebezpečenstvo vlkov a hodnota ovce sú tri témy jeho rozlúčkovej reči.

Príklad apoštola Pavla (pastier)

V Skutkoch 20:18-27 sa Pavol spätne pozerá na svoju službu a starším pripomína svoj príklad. Bezpochyby ho pozorne sledovali. No aj tak im hovorí, že o svojej službe medzi nimi nemal žiadne pochybnosti alebo žeby niečoho ľutoval. Bol v nej dôkladný, vďaka čomu bolo jeho svedomie čisté.

Pavol bol vo svojom vyučovaní dôkladný

Čo im hlásal? Volal to „evanjelium o Božej milosti“ (v. 24) a Božieho kráľovstva (v. 25). Tak isto učil o dôležitosti pokánia voči Bohu aj viery v Ježiša Krista (v. 21). Vyhláskoval im tie najväčšie témy evanjelia, milosť a vieru, vládu Boha a pokánie človeka.

Dvakrát Pavol hovorí, že sa „neutiahol“ pred svojou zodpovednosťou vyučovať. Neváhal a hlásal im všetko, čo bolo pre nich užitočné (v. 20), celú radu Božiu (alebo plán, v. 27). Tieto frázy pravdepodobne hovoria o jednej a tej istej veci, keďže všetko Písmo je vdychnuté Bohom a je užitočné (2Tim 3:16). Čo bolo touto „celou Božou vôľou?“

Jeho učenie bezpochyby obsahovalo také veľké doktríny, ako je Božie stvorenie (tak, ako to Pavol povedal v Aténach), vykúpenie Kristom a obnovu Duchom, počiatok Cirkvi, etické štandardy kresťanského učeníctva, spolu s konečnou spásou a posledným súdom. Mnoho súčasného kázania vyzerá veľmi chudobne pri porovnaní s celým Božím zámerom, ktorý vyučoval Pavol.

Pavol bol dôsledný vo svojom zábere

Pavol sa rovnako snažil obsiahnuť celú populáciu Efezu, ako sa snažil vyučovať celý Boží zámer. Chcel všetkých učiť všetkému! Preto slúžil ako Židom, tak aj Grékom (Skutky 20:21). V skutočnosti toto Lukáš popísal už v predchádzajúcej kapitole (kap. 19). Napísal, že Pavol najprv strávil tri mesiace tým, že odvážne hlásal evanjelium židom v synagóge a potom si na dva roky prenajal miestnosť v Tyranovej škole, kde denne viedol rozhovory o evanjeliu (vv. 8-10); Bezov kódex pridáva „od piatej hodiny do desiatej,“ čiže od 11. hodiny do 16. hodiny. Denná päťhodinová prednáška, šesť dní v týždni po dobu dvoch rokov by spolu predstavovalo 3120 hodín rozhovorov o evanjeliu!

Neprekvapuje teda, že Lukáš hneď dodáva, že „všetci, čo bývali v [provincii] Ázii...počuli Pánovo slovo.“ Každý človek totiž niekedy prišiel do Efezu, ktorý bol hlavným mestom tejto oblasti. Možno prišli kvôli trhom, možno navštíviť príbuzného alebo politika, alebo kvôli nákupom. Jednou z mestských pozoruhodností bol tento prednášajúci Pavol, ktorý každý deň prednášal päť hodín. Mnohí sa pristavili, počúvali, boli obrátení a vrátili sa do svojich dedín znovuzrodení. Je to úžasná stratégia pre centrum mesta, ktorú dnes veľmi potrebujeme.

Pavol nám vo svojej snahe zasiahnuť evanjeliom každého človeka dal veľmi oslovujúci príklad. Totiž kazatelia by sa mali zaujímať nie len o Božie stádo, ktoré je už zhromaždené, ale tak isto aj o tie „iné ovce,“ ktoré sú stále stratené, ktoré spomenul Ježiš. Nemajú ísť veriaci do sekulárnej divočiny, aby ich hľadali a zachránili? Ako môžu byť kresťanskí vodcovia spokojní, pokiaľ každá jedna duša v ich okolí nepočula evanjelium?

Pavol bol dôsledný vo svojich metódach

Pavol sa do svojej služby vrhol celým svojim srdcom a celou svojou dušou. S ľuďmi sa rozprával ako verejne v synagógach a v Tyranovej škole, tak aj súkromne „od domu k domu“ (Skutky 20:20). Pokračoval dňom i nocou (v. 31). Bol úplne neúnavný. Nič ho nedokázalo zastaviť, dokonca ani „slzy a pokusenia“ (v. 19), ktoré zakúsil pre spiknutia Židov. Svojmu životu neprikladal nijakú cenu, pretože ho bol pripravený položiť (v. 24), aby zomrel v službe evanjelia. Jeho jedinou ambíciou, podobne ako jeho Pána, bolo dokončiť svoj beh a svoju úlohu, ktorá mu bola zverená.

V tomto všetkom bola zrejmá Pavlova úprimnosť. Nemal žiadne skryté motívy. Nevyhľadával svoju vlastnú moc alebo prestíž. Netúžil po nikoho peniazoch alebo majetku (v. 33). Jeho celá služba, či už manuálna alebo pastorálna, opisovala slová

Ježiša Krista, ktorý povedal, „blaženejšie je dávať, ako prijímať“ (v. 35).

Taká bola Pavlova dôslednosť v Efeze. Modernými slovami to bol výborný príklad „evanjelizácie do hĺbky.“ Pavol neopomenul žiadnu časť Božej zjavenej zvesti. Nezanedbal žiadnu časť miestnej spoločnosti. Neostal ani jeden neobrátený kameň, keď sa snažil vymyslieť spôsoby, ako sa dostať k ľuďom. Nedovolil samému sebe žiadnu prestávku vo svojich vysokých štandardoch života a služby.

Zdieľal všetku možnú pravdu so všetkými možnými ľuďmi všetkými možnými spôsobmi. Vyučoval celé evanjelium celému mestu celou svojou silou. Iba potom mohol vážne a smelo vyhlásiť, že je čistý od krvi všetkých ľudí (v. 26). Možno vedome opakoval Božie pokyny pre Ezechiela. Boh proroka ustanovil za strážcu nad domom Izraela a povedal mu, aby ľudí varoval. A pokiaľ by v tom zlyhal, ich krv by bola požadovaná z jeho ruky (Ez 33:1-9). Pavol bol verným strážcom. Bol svedomitý ako vo vyučovaní, tak aj pri varovaní ľudí. A tak bol nevinný; z jeho ruky nemohla byť vyhľadávaná žiadna krv.

Pavlov príklad musel byť pre starších Efezu nehynúcou inšpiráciou a jeho dôkladnosť a oddanosť ostáva veľkou výzvou. Cirkev aj dnes potrebuje kresťanských vodcov s rovnakou oddanosťou, ktorí sú celým svojim srdcom rozhodnutí priniesť celé evanjelium celému svojmu mestu, či sídlisku.

Príchod falošných učiteľov (vlci)

V Skutkoch 20:28 Pavol hovoril o ovciach a ich pastierovi. Potom vo verši 29 hovoril o vlkoch. Varovanie verša 28 je založené na poznaní verša 29. Pavol naliehal na starších Efezu, aby ľudí starostlivo vyučovali, pretože vedel, že po jeho odchode do zboru vstúpia falošní učители. Starostlivosť starších o Božie stádo musí byť o to dôkladnejšia, pretože im hrozilo nebezpečenstvo od vlkov. Na

starovekom Blízkom východe boli vlci hlavným nepriateľom oviec. Ovce boli pred nimi bezbranné a pastieri si tak nemohli dovoliť prestávku v bdelosti.

Nie je ťažké vysvetliť to, o čom Pavol hovoril. V skutočnosti nám on sám ponúkol svoju interpretáciu vo verši 30. Posunul sa od metafory o vlkoch, ktorí neušetria stádo, ku povstaniu ľudí, ktorí pokrivia pravdu a odvedú so sebou učeníkov; niektorí povstanú zvonku a niektorí povstanú zvnútra.

Toto proroctvo sa naplnilo.

1 Timotejovi 4:1-3, 2 Timotejovi 3:1-9 a Kristov neskorší list do Efezu (Zj 2:1-7) nám ukazujú, čo sa stalo. Sám Ježiš vyslovil rovnaké varovanie vo všeobecných slovách. „Dajte si pozor na falošných prorokov,“ povedal. Tak isto varoval aj pred tým, že prídu v prezlečení a lichotnícky si nájdu cestu do neopatrného stáda ako „vlci v ovčom rúchu“ (Mt 7:15).

„Preto bedlite!“ (Skutky 20:31) naliehal Pavol. Dobrí pastieri, ako tí, čo boli na poliach blízko Betlehema, majú „strážiť svoje stádo cez noc“ i cez deň. Dobrým pastierom ide o to, aby svojich ľudí chránili pred falošnými učiteľmi.

Pastieri Kristovho stáda majú dvojitú povinnosť: pásť ovce a chrániť ich pred vlkami. Prvou povinnosťou pastierov je učiť pravdu a ich druhou povinnosťou je varovať pred chybou. Toto Pavol neskôr zdôraznil vo svojom liste Titovi, ktorý písal ohľadne kandidátov na starších. Píše, že sa musia pridržať apoštolského učenia, aby tak boli schopní povzbudzovať „v zdravom učení i usvedčovať odporcov“ (Titovi 1:9).

Tento dôraz je dnes nepopulárny. Často sa hovorí, že kazatelia musia byť vo svojom vyučovaní pozitívni a nikdy negatívni. Ale tí, ktorí toto tvrdia, buď nečítali Novú zmluvu, alebo ak ju aj čítali, tak s ňou nesúhlasia. Avšak Pán Ježiš a jeho apoštoli sú nám príkladom a dokonca nám aj dali povinnosť byť pri vyvracaní omylov negatívnymi. Je možné, že ignorovanie tejto služby je

jedným z hlavných dôvodov dnešného teologického zmätku v cirkvi? Istotne, teologické kontroverzie sú pre citlivé duše nechutné a nesú so sebou svoje duchovné nebezpečenstvá. Beda tým, ktorí v nich majú potešenie! Ale nemôžeme sa im neustále vyhýbať. Ak sa prejaví falošné učenie a zboroví vedúci buď nečinne sedia a nič nerobia, alebo stiahnu chvost a utečú, tak si získajú hroznú prezývku „nájomníka,“ ktorý sa vôbec nezaujíma o Kristovo stádo. Je správne opustiť jeho ovce a bezbranne ich nechať stáť proti vlkom, aby tak boli ako „ovce bez pastiera“? Je správne byť spokojný s tým, že stádo je roztrúsené a jednotlivé ovce sú roztrhané na kusy? Môže sa povedať o dnešných veriacich to isté, čo sa povedalo o Izraeli: „Rozpáchli sa, boli bez pastiera, slúžili za potravu všelijakej divej zveri a boli rozptýlené“ (Ez 34:5)? Dnes niektorí cirkevní vodcovia dokonca popierajú aj základné doktríny historického kresťanstva, ako je nekonečná osoba živého Boha, večná božkosť, narodenie z panny, zástupná smrť, Ježišovo telesné vzkriesenie, Trojica a evanjelium ospravedlnenia jedine skrze milosť bez akýchkoľvek záslužných skutkov. Kazatelia majú chrániť Božie stádo pred omylom a snažiť sa ho upevniť v pravde.

Hodnota ľudí (ovce)

Zo Skutkov 20:28 vyplýva pravda o tom, že pastiersky dohľad nad zborom patrí predovšetkým samotnému Bohu. On je tým najvyšším Dozorcom nad všetkými vecami a hlavne nad vecami svojho ľudu. Každá z osôb Trojice má určitý podiel na tomto dozore.

Nie je jasné, či by sa mal verš 28 prekladať ako „Božiu cirkev“ (napr. slovenské preklady), alebo „Pánovu cirkev“ (niektoré zahraničné preklady). V každom prípade je jasné, že táto cirkev/zbor je Božou cirkvou; patrí predovšetkým Bohu Otcovi.

Tak isto nie je jasné, či by sa verš 28 mal prekladať tak, že jeho jediný Syn získal Cirkev „svojou vlastnou krvou“ (napr. slovenské preklady), alebo „krvou svojho Syna“ (niektoré zahraničné preklady). V každom prípade je jasné, že krv, za ktorú bola Cirkev kúpená, je krv Krista, Syna Božieho. A v tejto Cirkvi, ktorá patrí Bohu a ktorá bola získaná Kristom, Duch Svätý ustanovuje dozorcov. A tak je to aj jeho dozor.

Táto veľkolepá pravda o tom, že pastiersky dohľad nad Cirkvou patrí Bohu (Otcovi, Synovi a Duchu Svätému), by mala mať vážny dopad na službu každého služobníka.

Pastierov by to malo pokorovať

Cirkev nepatrí pastierom. Nemajú nad ňou žiadne vlastnícke práva. Mali by byť preto veľmi opatrní, keď používajú privlastňovacie prídavné mená. Možno je vhodné, aby králi a kráľovné hovorili „moji ľudia,“ ale pre kazateľov je to nevhodné. Keď sa Korintania hádali o tom, či patria Pavlovi, Apollovi, alebo Kéfasovi (1Kor 1:12; porov. 3:4), tak Pavol otočil ich nálady a napísal: „Veď všetko je vaše: či Pavol, či Apollo, či Kéfas“ (1Kor 3:21-22). Okrem toho, títo ľudia sú Božími ľuďmi, nie kazateľovými; a dohľad nad nimi patrí Bohu, aj napriek tomu, že bol zverený pastierom.

Pastierov by to malo povzbudiť

Boh síce deleguje starším zboru časť pastoračného dohľadu nad zborom, ale tým sa nevzdáva svojich zodpovedností. Zbor je stále jeho zborom a dozor je stále jeho dozorom. On Cirkev stvoril, získal, vlastní ju, prebýva v nej a riadi ju. Nikdy nedopustí, aby vychradla alebo zomrela. Aj keď jednotlivé ovce môžu trpieť kvôli zlým pastierom, Boh zachová svoju Cirkev pred zničením a dokončí prácu, ktorú započal. Dokonca ani pekelné brány (moc smrti) ju nebudú môcť zničiť (Matúš

16:18). Toto je veľkým povzbudením, ak na to pamätáme.

Pastierov by to malo inšpirovať

Kazatelia musia vždy pamätať na výsadu toho, že sú pastiermi Božieho stáda. Ovce nie sú vždy čistými a plyšovými stvoreniami, akými sa niekedy zdajú. V skutočnosti sú špinavé, priťahujú nepríjemný a škodlivý hmyz a pravidelne potrebujú chemický kúpeľ, aby sme odstránili vši, kliešte a červy! Tak isto sú nerozumné, samoľúbe a tvrdohlavé. Prirodzene, mali by sme váhať pri dôkladnom aplikovaní tejto metafory alebo pri tom, aby sme Božích ľudí nazvali špinavými, odpornými, alebo hlúpymi. Ale pre niektorých kazateľov sú niektorí členovia zboru veľkou skúškou a rovnako pre niektorých členov zboru sú veľkou skúškou niektorí kazatelia. Ľudia dokážu byť extrémne zaťatí a protivní.

Ako môžu kresťanskí vodcovia vytrvať v starostlivosti o takýchto ľudí? Musia pamätať na to, akí sú títo ľudia vzácní a hodnotní v Božích očiach. Sú takí vzácní, že sa o nich stará celá Trojica. Sú totiž stádom Boha Otca. Boli získaní vzácnou krvou Boha Syna. A sú vedení kazateľmi, ktorí sú ustanovení Bohom Duchom Svätým. Ak sa tri osoby Božej prirodzenosti tak veľmi zaujímajú o dobro stáda, nemali by sa aj kazatelia? Konkrétne je tu dôraz na tomto: Ak dobrý Pastier zomrel za ovce, nemali by zástupcovia pastiera byť ochotní žiť pre ne? Boží Syn za ne vylial svoju krv; apoštol Pavol za ne vylial svoje slzy; nemali by byť ostatní ochotní stráviť svoje životy v ich službe?

Ako napísal Richard Baxter:

Dobre teda, počujme potom nasledovné Kristove argumenty vždy, keď sa nám zdá, že otupievame, alebo strácame záujem: „Ja som za nich zomrel a ty sa o nich nepostaráš? Boli hodní mojej krvi a nie sú hodní

tvojej námahy? Prišiel som z neba na zem, aby som hľadal to, čo bolo stratené; a ty nezájdeš k vedľajším dverám alebo na vedľajšiu ulicu alebo do susedného mesta, aby si ich hľadal? Aká malá je tvoja námaha v porovnaní s mojou? Ja som sa k tomu ponížil, ale pre teba je táto práca ctou. Vykonal som a vytrpel som tak veľa pre ich spásu; a bol som ochotný spraviť z teba môjho spolupracovníka a ty odmietneš to málo, čo ti leží v rukách?“²

Keď Pavol pripomínal starším Efezu, že sú pastiermi, tak ich pozval k tomu, aby sa najprv pozreli na neho, ako na apoštolského pastiera, ktorý im bol príkladom; potom na vlkov, ktorí sa mali čoskoro objaviť; a napokon na ovce, ktoré sú nekonečne vzácne, pretože boli získané Kristovou krvou.

Záver

Z tohto oddielu v Písme sa môžeme naučiť dve ponaučenia.

Po prvé, modli sa, aby Duch Svätý v Cirkvi ustanovil *viacej kazateľov*. Nesmieme nasledovať nebiblickú tendenciu pohrdania úradom a prácou kazateľa, alebo prehlásiť duchovenstvo za prebytočné. Nie. Pastiersky dohľad je trvalým znakom cirkvi. Aj keď nám Nová zmluva neposkytuje žiadny detailný popis duchovenstva, vyvýšený Kristus stále dáva svojej Cirkvi kazateľov a učiteľov.

A dnes sú veľmi potrební. Ako sa ovce množia v rôznych častiach sveta, tak existuje naliehavá potreba mať viacej kazateľov, ktorí ich budú pásť alebo vyučovať. Ako sa budú množiť

vlci, tak existuje rovnako naliehavá potreba mať viacej kazateľov, ktorí ich zastavia, pretože oddajú svoje mysle vyvracaniu omylov. A tak čím viac je oviec a čím viac je vlkov, tým viac je potreba pastierov, ktorí budú stádo pásť a ochraňovať.

Po druhé, modli sa nie len za viacej kazateľov, ale aj za *lepších kazateľov*. Ako napísal Pavol: „Dávajte pozor na seba i na celé stádo“ (Skutky 20:28). Kazatelia majú povinnosť ako voči sebe, tak i voči svojmu stádu. V skutočnosti ich povinnosť voči sebe je prednejšia pred ich povinnosťou voči stádu, pretože pokiaľ zanedbajú samých seba, nebudú schopní slúžiť iným ľuďom. A tak je dôležité, aby „dávali pozor“ na seba samých, chránili si svoj zbožný život, udržiavali si disciplínu každodennej modlitby a meditácie nad Bibliou a prispôbovali svoje životy v myšlienkach, slovách a skutkoch ku štandardom Písma.

Iba ak kazatelia dokážu najprv ochrániť samých seba, iba potom budú schopní ochrániť aj ovce. Iba ak sa kazatelia najprv starajú o svoj duchovný život, iba potom budú schopní starať sa o Božie stádo.

Ak by však Boh zreformoval služobníkov a postavil by ich do ich služby so zápalom a vernosťou, ľudia by určite boli premenení. Všetky zbory budú rásť alebo upadajú podľa toho, či služba kazateľov rastie alebo upadá, nie z hľadiska bohatstva alebo luxusnej nádhery, ale v poznaní, zápale a schopnosti pre to, čo robia.³

*

² Richard Baxter, *The Reformed Pastor* (1656; reprint, London: Epworth Press, 1939), ss. 121–22.

³ Tamtiež, s. 24.

Problém herézie

Donal Bridge

V Novej zmluve je po nemravnosti najbežnejšou a najjasnejšou príčinou exkomunikácie *herézia*. Vyslúžila si tiež temné slová „odovzdať satanovi.“

...vieru a dobré svedomie, ktoré niektorí zavrhnú a tak stroskotali vo viere. Medzi nimi je Hymeneus a Alexander, ktorých som odovzdal satanovi, aby sa odnaučili rúhať. (1 Timotejovi 1:19-20)

Naprieč celou Novou zmluvou vidíme snahu o *definíciu a obranu viery*. Dnešné zbory sa stali tak veľmi tolerantnými voči každému druhu viery, tak teologicky beztvarymi a tak rozpačitými v učení, ktoré si pomýlili s dogmatizmom, že vytrvalo neberieme tento biblický dôraz vážne.

Ježiš a jeho učeníci vyjadrili niekoľko názorov, ktoré sú v celom rozsahu moderného zborového života a dokonca aj vodcovstva takmer nepovšimnuté. Je preto dôležité, aby sme sa na niektoré z nich pozreli.

1. Pravda môže byť definovaná slovami. Božie morálne požiadavky zhrnuté v zákone, mali podobu *slov*. Ľuďom bola daná Kniha, ktorú Ježiš považoval za Božie *slovo*. Úlohou apoštolov bolo podať ďalej Ježišove *slová*. Očakávali, že medzi zbormi bude všeobecne prijímaná viera, ktorá sa bude dať zhrnúť do *slov*. Ich posledné pokyny, keď sa už blížili ku vlastnej smrti a zanechávali Cirkev bez ich osobného svedectva, boli, aby sa pridržali týchto verbálnych formúl. Pavol hovorí:

Ako vzor zdravých rečí maj to, čo si počul odo mňa. (2 Timotejovi 1:13)

To, čo si...počul odo mňa, predkladaj verným ľuďom, ktorí budú schopní učiť aj iných. (2 Timotejovi 2:2)

Peter hovorí:

Viem, že čoskoro zložím tento svoj stan....Budem sa teda aj ja ustavične usilovať, aby ste si tieto veci po mojom odchode pripomínali....nepridržali sme sa nejakých vymyslených báji, lebo sami sme boli očitými svedkami. (2 Peter 1:14-16)

Ján hovorí:

Vo vás nech len zostáva to, čo ste počuli od začiatku. (1 Ján 2:24)

Veľká časť dnešného kresťanstva hovorí presný opak. Pravda je tak rozsiahla, že sa nedá vyjadriť obyčajnými slovami. Boh je tak veľký, že nemôžeme dovoliť žiadnemu slovnému konceptu, aby ho obmedzoval, alebo aby si myslel, že o ňom vyčerpá všetku pravdu. Toto znie veľmi pôsobivo, dokonca aj veľmi duchovne. Vskutku to nesie v sebe dôležitú pravdu. Ale *musí* to byť celé vyvážené s celkovou predstavou Biblie, ktorá tvrdí, že *pravda naozaj môže byť vyjadrená slovne*. Je výroková. Môže byť vyjadrená slovami, ktoré majú presný význam.

2. Pravda bola daná Bohom. Biblia prezentuje samú seba ako Bohom dané zjavenie. On prevzal iniciatívu a priblížil sa nám. Biblia preto neustále používa frázy ako „Boh povedal...“, „Zaznelo slovo Hospodina...“, „Hospodin vraví...“, a skutočne niekedy podáva prehlásenia, ktoré pochádzajú od Boha a sú v prvej osobe: „Ja hovorím...“, „môj ľud...“, atď.

Dnes sa Biblia neustále prezentuje ako geniálna náboženská kniha, ako zbierka myšlienok o Bohu, ako zápis ľudského hľadania božstva. A tak sa nedávno istý duchovný vo vysielaní

veselo vyjadril: „Biblia je plná ľudských myšlienok o Bohu – niektoré sú dobré a niektoré sú zlé; musíme sa naučiť medzi nimi rozlišovať.“ Podľa toho, čo Biblia tvrdí sama o sebe je toto čire prekrútenie.

3. Ak je jedna vec pravdivá, tak jej opak je nepravdivý. Biblia dokáže znieť veľmi netolerantne. No súčasťou absolútnej pravdy je netolerancia. Ak je nejaký liek jedinou možnou protilátkou na smrteľnú chorobu, tak potom tvrdenia všetkých ostatných liekov sú nepravdivé. Preto Ježiš a jeho učeníci tak často varovali pred *omylmi* – nie pred rôznymi názormi, ale pred vážnymi nepravdami. Keď Ježiš povedal „Ja som cesta, pravda i život,“ tak k tomu pridal nevyhnutný dôsledok: „Nik nepríde k Otcovi, ak nejde cezo mňa“ (Ján 14:6).

Apoštoli varovali pred nebezpečenstvom toho, keď sa niekto pomýli v základoch viery. Sme s Bohom zmierení svojou snahou, náboženskými výkonmi, alebo odovzdaním sa Božej milosti vo viere? Rozdielnosť v názoroch v tejto oblasti nie je zaujímavou akademickou diskusiou, ale záležitosťou života a smrti.

Od toho, ktorý vás povolal Kristovou milosťou, tak rýchlo prebiehate k inému evanjeliu. Iného evanjelia však niet. (Galatanom 1:6-7)

4. Satan je pôvodcom omylu. „To urobil nepriateľ,“ povedal zdesený hospodár v Ježišovom podobenstve po tom, ako našiel svoje pole plno buriny (Matúš 13:24-30). Nie sme ponechaní bez poznania toho, kto je nepriateľom. Už v úvodných scénach v záhrade Eden, Satan pracoval na prekrúcaní Božej pravdy a popieraní jeho vôle.

Nijaký duch, ktorý nevyznáva Ježiša, nie je z Boha. Je to duch antikrista. (1 Ján 4:3; porov. Kolosanom 2:8).

Ten, kto zápasí a pomáha ľuďom vyslobodiť sa z falošných kultov a ich vplyvu, si čoskoro všimne duchovný boj a zákerného nepriateľa.

5. Voľba medzi pravdivým a nepravdivým učením je duchovným a morálnym rozhodnutím.

Často sa to však podáva ako intelektuálne rozhodnutie, ako záležitosť akademickej integrity, alebo ako vyjadrenie tolerancie a nepredpojatosti. No Biblia to prezentuje dosť odlišne. Čomu *chcete* veriť? Pred kým sa *rozhodnete* skloniť svoje koleno (Kolosanom 2:6-7)?

V moderných ušiach mnoho z tohto znie príšerne dogmaticky, kruto a zákonnicky. Sme hlboko ovplyvnení vzdelávacím systémom, ktorý bol sformovaný ateisticko-humanistickými predpokladmi. Všetko je otvorené pre diskusiu, nič nie je absolútne pravdivé. Avšak Biblia je jasná. Existuje štandard absolútnej zjavenej pravdy. Tí, ktorí z nej vybočia sa potrebujú k nej navrátiť – alebo ju poprieť, pokiaľ nebudú vedení.

„Bludárovi sa po jednom-dvoch napomenutiach vyhýbaj“ (Títus 3:10). Toto napomenutie prichádza na koniec úžasného zhrnutia základov našej viery. Pavol bojoval na dvoch frontoch; proti pohanskému gnosticizmu a židovskému zákonníctvu. Cirkev nevnímal ako komnatu, v ktorej sa len hovorí a diskutuje o zaujímavých teóriách, ale ako telo ľudí, ktorí sú oddaní voči prijatej pravde. To bol všeobecný konsenzus novozmluvnej cirkvi. Bojujte „za vieru raz navždy odovzdanú svätým“ (Júda 3).

Vylúčenie zo zboru bolo teda drastickou nápravou, keď sa objavila vážna doktrínálna chyba. Z akého dôvodu? V neskoršom liste tomu istému zboru Pavol opäť spomína dvoch mužov, ktorí boli „odovzdaní satanovi“.

Hymeneus a Filétus....zablúdili ďaleko od pravdy, keď tvrdia, že zmŕtvychvstanie už bolo. (2 Timotejovi 2:17-18)

Mnoho zla mi spôsobil kováč Alexander....lebo sa veľmi staval proti našim slovám. (2 Timotejovi 4:14-15)

Znie to veľmi podobne ako vývoj moderného „kultu.“ Najprv príde prepracované „zduchovňovanie“ jasného biblického učenia. (V Efeze zrejme pretvorili očakávané fyzické vzkriesenie na metaforu pre znovuzrodenie alebo osvietenie, alebo niečo podobné.) Potom prichádza na rad otvorené vystupovanie s týmto konceptom a nakoniec sa nové učenie začína vysmievať a odporovať zvestovateľom v zbere.

NEREDUKOVATEĽNÉ MINIMUM?

Preto existuje hranica, za ktorou nemôže byť tolerované popieranie alebo skresľovanie pravdy. Kde sa však nachádza táto hranica? Niekoľko novozmluvných oddielov má za cieľ jasne zhrnúť jadro viery. Je dôležité si všimnúť, že zväčša sú umiestnené v súvislosti s bojom proti omylom.

Korintňanom Pavol píše a veľmi podrobne obraňuje Kristovu smrť za naše hriechy, jeho doslovné fyzické vzkriesenie a zasľúbenie o budúcom vzkriesení a večnom živote pre veriaceho, ktoré sa v tomto skrýva (1 Korintňanom 15).

Filipanom hovorí v slávnom básnickom oddiele o Kristovej dôležitej jednote s Otcom, o jeho veľkom ponížení sa, keď vzal na seba našu prirodzenosť, o jeho smrti a následnom vyvýšení (Filip 2:6-11).

Kolosanom píše o Ježišovi ako o viditeľnom zjavení neviditeľného Boha, o jeho panstve nad stvorením, jeho vedúcom postavení v cirkvi, jeho smrti ako prostriedku zmierenia ľudstva s Bohom (Kolos 1:15-20).

Odkazy na kresťanské obrátenie objasňujú, že tieto oddiely majú byť chápané jednak z hľadiska viery a presvedčenia, jednak zmeneným životom. Opis znovuzrodenia v Títovi 3:4-8 by poskytol materiál na šesťmesačnú sériu kázania.

CHYBY ODHALENÉ

Ďalšie vodítka nachádzame v Pavlových silných útokoch proti falošnému učeniu. Zvyčajne preukazovalo rovnaké spoločné znaky.

Zákonníctvo popieralo slobodnú Božiu milosť a dokonalú dostatočnosť Krista, pretože trvalo na obriezke, židovských zvyklostiach, určitých náboženských predpisoch, ktoré boli podmienkami pre spásu. Spasiteľom bol Ježiš plus niečo iné. Požadovala sa viera plus niečo iné. Pavol bojuje proti zákonníctvu vo svojich listoch Rimanom a Galatňanom. Je dôležité, že to boli tieto listy, ktoré hrmeli po Európe v reformačnom šestnástom storočí, a ktoré nadchli Johna Bunyana v sedemnástom storočí a rozžiarili Wesleyho život v prebudení v osemnástom storočí. Je potrebná neustála starostlivosť, pretože ľudská prirodzenosť je vo svojej podstate farizejská; sami sa chceme zachrániť. Sviatostné obrady a sociálne aktivity idú dnes práve týmto smerom ak sú náhradami Evanjelia a nie jeho dôsledkami.

Mysticismus bol druhou hrozbou pre novozmluvné zbory. Učitelia, ktorí to dobre mysleli, sa snažili aktualizovať evanjelium a urobiť ho chutnejším pre „moderného človeka.“ Robili to práve tým, že evanjelium prispôbovali najnovším názorom. Výsledkom bolo, že sa popierala Ježišova skutočná ľudskosť, vysmievalo sa zo vzkriesenia a prechádzalo to do okultizmu. Pavol toto odhalil vo svojom liste Kolosanom a Timotejovi v Efeze. Všetko to znie veľmi známo. Zbor, ktorý sa ožení so súčasnými názormi zistí, že ovdovie vždy, keď príde ku zmene názoru. A to čo ostane, nie je evanjeliom. Evanjelicálnejšou formou mysticismu je hľadanie nekončiacich divov a skúseností, ktoré presúvajú ťažisko mimo Ježiša, kríž a obrátenie.

Antinomizmus je technický výraz pre „zhovievavosť“ v teologickom rúchu. Vychvaľuj Božiu milosť tým, že mu dáš veľa dôvodov na to, aby bol

k tebe milostivý. Hreš, aby sa tak rozmnožovala milosť. To bolo hlasom sirény - zvodkyne náboženskej zhovievavosti v prvom storočí. Moderným ekvivalentom je liberálna teológia a sekulárne náboženstvo. Podľa nich stojí zákon a láska proti sebe, avšak Biblia ich ponúka v spojení. Toto môže nabráť aj evanjelikálnu podobu, keď sa posudzuje podľa aktuálneho práve vymyslenej morálky. Pavlova odpoveď na toto všetko sa nachádza v jeho listoch do Ríma a Korintu.

NIEČO MENEJ AKO VYLÚČENIE

Radikálny krok „odovzdania satanovi“ nebude vždy potrebný. V skutočnosti by sa s plným vylúčením malo zaobchádzať veľmi opatrne a malo by byť uplatnené s veľkým zdráhaním sa. V Tesalonike mali exotický prístup k nenaplnenému proroctvu a zaslúbeniu o Kristovom návrate. Viedlo to ku nezdravému nadšeniu a nezodpovednému životu. Pavol o vodcovi tejto skupiny hovorí: „Toho si poznačte a nestretávajte sa s ním, nech sa hanbí“ (2 Tesaloničanom 3:14). V Ríme boli ľudia, ktorí rozvracali vieru iných a vnášali nervozitu. Pavlova rada bola, aby sa mali pred nimi na pozore a aby sa od nich odvrátili (Rimanom 16:17). Toto môže jednoducho znamenať „ignorujte ich, ak sa nedajú poučiť. Buďte voči nim ostrážití. Nedovoľte im ovládnuť vaše neformálne skupiny.

Všetci poznáme takýchto nadšencov, ktorí sa vrhnú do tej najnovšej náboženskej mánie a sú nepríjemní. Môže to byť dôraz, ktorý síce má svoje veľmi dôležité miesto, ale je nafúknutý do neprirodzených rozmerov. Hovorenie jazykmi, nová predstava o posledných časoch, najnovší autor s dramatickou skúsenosťou, formulka na vyriešenie každého problému, potreba jasných činov proti potratom...čokoľvek to je, stáva sa to už nie len správnym kresťanským názorom (čím to aj často je), ale stáva sa totalitným vyjadrením

viery a odvracia pozornosť kresťana od ústredného smeru služby zboru.

Je to veľká škoda, avšak toto si nezaslúži vylúčenie, pokiaľ to nevedie ku neustálemu rozkolu a organizovanému vzdoru voči vedeniu.

Existujú ďalšie rozdiely v názoroch, ktoré, pokiaľ sa máme riadiť Písmom, by nemali byť dôvodom pre vylúčenie. Duchovné dary, tisícročný kráľovstvo, miesto moderného Izraela v proroctvách, presné dôsledky učenia o vyvolení, jemné rozdiely v spravovaní zboru: toto všetko sú v našich zboroch podnety na čulú debatu, ale nemali by byť podnetmi pre rozkol alebo exkomunikáciu.

VIEROVZNANIA A VYZNANIA

Je múdre mať jasné vyznanie viery, na ktoré sa dá ľahko odvolať. Inak chytrý a húževnatý hlásateľ chybného učenia dokáže dostať vedenie zboru do náročnej situácie. Môj prvý zbor prijal celkom podrobné Vyznanie viery Spoločenstva nezávislých evanjelikálnych zborov. Na našich každoročných členských schôdzach sme ho nahlas čítali a všetci ľudia opätovne potvrdili svoj záväzok voči tomuto vyznaniu. Postaral som sa o to, aby som vo svojich kázňach počas roka pokryl jeho učenie. Nepamätám si, že by v tomto zbore niekedy povstalo falošné učenie.

Keď som začínal pracovať vo svojom druhom zbore, tento si nezaslúžene niesol označenie svetského a liberálneho zboru. Nikdy som pre to nevidel dôkazy. Ochotne prijali hádam ešte silnejšie vyznanie viery než mali dovtedy. Vyučovanie o krste a dosť časté verejné používanie Biblického vyznania viery z baptistického spevníka držalo pred ľuďmi základné pravdy aj vtedy, keď sa členstvo početne strojnásobilo.

Môj tretí zbor mal vo svojich stanovách a členstve určité zvláštnosti, ale prišiel som

s otvorenými očami, takže som sa nemohol sťažovať. Boli tu členovia (aj keď nie vodcovia), ktorí popierali niektoré zo základných právd, ako je vzkriesenie mŕtvych, potreba znovuzrodenia a Kristova božskosť. Dostali sa dnu vďaka veľkej nepozornosti pri „prevode“ členstva. Ľudia sa mohli automaticky pripojiť k zboru, pokiaľ mali list o prestupe od ktoréhokoľvek neanglikánskeho (Nekonformného) zboru, alebo ak vyhlásili, že boli „konfirmovaní.“ Toto sme bezbolestne vyriešili tým, že sme na ľudí, ktorí si prenášali členstvo uplatňovali rovnaké pravidlá, ktoré platili pre novoobrátených ľudí. To znamená, že boli vyučovaní a potom boli vyzvaní k tomu, aby si osvojili to, za čím si zbor stál. Keďže sa mnoho ľudí obracalo, celý tento proces sa rozbehol úplne prirodzene. Nikto nebol vylúčený, ale niekoľko ľudí si prenieslo svoje členstvo niekde inde, alebo jednoducho „odišli.“

U niektorých členov, ktorí nedokázali z celého srdca súhlasiť s každým detailom nášho evanjelikálneho vyznania, som s potešením objavil dobré spoločenstvo a vysokú úroveň kresťanskej oddanosti. Problém sa väčšinou ukrýval v presnej definícii, alebo v zlých dojmoch, ktoré v človeku zostali z minulosti pre tvrdý a cenzorský fundamentalizmus, ktorý miešal Božie pravdy so *šibboletmi* (pozri Sudcov 12:6; [pozn. red.]). V niekoľkých prípadoch sme sa presvedčili o pravdivosti bonmotu Dr. Martyna Lloyd-Jonesa, že pokiaľ kázate biblickú pravdu s presvedčením a mocou, tak niektorí ľudia to jednoducho nedokážu vystáť a odídu; iní, ktorí by sa inak pripojili, tak nikdy neurobia.

Pevný základ viery nemusí znamenať hon na čarodejnice a zákonníctvo. V prípade pochybností by sme mali položiť dôkladné otázky. Aká je *podstata* doktrinálneho problému, ktorý má tento človek? Odmietá tento človek autoritu Písma, alebo len jednoducho poptivo

prejavuje, že je to pre neho ťažké? Je jeho problém spôsobený hriechnou nevierou, ktorá je opakom viery, alebo sa jedná o úprimné pochybovanie, ktoré je prejavom viery? Mal by byť Jób vylúčený zo zboru? Bolo nesprávne ponechať Tomáša v apoštolskom kruhu? Odpoveď je, dúfam, zrejmá!

Akým smerom tento človek ide? Smerom ku väčšej viere a oddanosti, alebo *preč* od nich? Žiadame od uchádzača o členstvo, aby súhlasil s definíciou Trojice, ktorá bola vyjadrená vo štvrtom storočí filozofickými výrazmi, ktorých význam sa zmenil? Alebo by sme prijali aj niečo takéto: „Som ochotný prijať čokoľvek, čo Biblia hovorí o Bohu Otcovi, o Ježišovi a o Duchu Svätom. Nepovýšim svoje názory nad náročné tvrdenia Písma. Prijmem učenie tohto zboru v tejto oblasti a budem sa snažiť jej lepšie porozumieť.“ Je to skôr *postoj* ako vyznanie viery, ale zdá sa, že to na začiatok stačí.

Celkom čerstvo obrátený človek (veľmi inteligentný muž) mnou na chvíľu otriasol, keď mi povedal: „Nepoviem, že verím celej Biblii, pretože som ešte *neprečítal* celú Bibliu.“ Mojou prvou reakciou bolo: „On neprijíma inšpiráciu Písma.“ Ale v skutočnosti ju prijímal. Len jednoducho vyjadroval svoju integritu a uznával svoju nevedomosť v určitých smeroch. V skutočnosti bol dokonale pripravený povedať: „Biblia je Božie slovo a spoznám ju tak rýchlo, ako sa len dá.“ Teraz je z neho statný obranca viery a oddaný študent Biblie.

FALOŠNÍ UČITELIA NA VPLYVNÝCH POSTOCH

Oveľa väčší problém vzniká vtedy, keď chyby učia kazatelia, teológovia a vodcovia zboru. Niektoré z väčších denominácií v Británii majú systémy služobného postupu, ktoré si presne o toto koledujú. Je prinajmenšom sporné považovať teológiu za čisto akademickú činnosť. Ľudia s takýmto nastavením mysle môžu teda študovať

Bibliu a prinášať z nej nové myšlienky rovnako, ako to robia tí, čo študujú Shakespearea, Grécku mytológiu alebo viktoriánsky román. No nikdy by sme si ich nemali pliesť s kresťanskými učiteľmi (alebo aj celkovo predpokladať, že sú kresťanmi) len z toho dôvodu, že ich akademickým odborom je náboženstvo. Zvyk „kariérne“ povyšovať teológa, takpovediac pomimo, kedy sa zrazu stáva biskupom bez dostatočnej skúsenosti na fare, alebo bez akéhokoľvek dôkazu duchovnej služby, nemá žiadne uspokojivé ospravedlnenie. V neanglikánskych (Nekonformných) zboroch je napodiv celý proces otočený, avšak s rovnakými katastrofálnymi dôsledkami. Človek má niekoľko rokov pastierskej skúsenosti v jednom zbore, kde zlyhávajú jeho teórie o sekulárnom náboženstve, alebo o novom evanjeliu pre nový vek a nezískavajú ani sekulárnych ani new-age ľudí pre Krista a jeho zbor sa hojdá na hranici zatvorenia. Potom je povýšený, aby bol prednášajúcim či dokonca riaditeľom kresťanskej univerzity, kde svoje zlyhanie odovzdáva celej generácii služobníkov. Medzitým jeho posledný zbor v núdzi pozve evanjelikálneho kazateľa a čoskoro sa zmení na úspešný príbeh. Nepreháňam. Videl som z blízka ako to prebiehalo.

Veľké denominácie si musia znovu premyslieť svoj vzťah medzi profesionálnou teológiou (či vo forme výskumu alebo vyučovania) a článkami svojho vyznania viery.

Medzitým by mali zbory trvať na tom, aby každý vysokoškolský teológ a prednášajúci zároveň slúžil v *pastoračnom tíme* zboru. Tam môže byť jeho služba odskúšaná a jeho učenie pod dohľadom podobne ako to musí prijať každý kresťan.

Môžeme otvorene povedať, že existuje mnoho teológov, ktorí potrebujú činiť pokánie zo svojej neviery, ktorí sa potrebujú zriecť svojho flirtovania s „múdrosťou tohto sveta“ a obrátiť sa. Inými slovami,

teológovia potrebujú byť kresťanmi. A vodcovia zboru, ktorí zodpovedajú za pastoračnú starostlivosť a ktorí ju poskytujú, by mali byť vyberaní výlučne iba spomedzi oddaných kresťanov osvedčenej viery, ktorých duchovná služba prináša ovocie ešte *predtým*, ako sú ustanovení. Kým sa táto politika neuchytí, naše zbory budú neustále opakovať opakujúce sa škandály neveriacich vodcov, ktorí Kristovo stádo šokujú alebo zvedú z cesty, alebo spôsobia, že sa potkne.

Čo sa týka teologickej *prípravy*, ostáva ignorované varovanie C. H. Spurgeona a to i za veľkú cenu. Poukázal na to, že duchovná a akademická príprava služobníkov je úplne odlišná činnosť od prípravy na akademický titul v sekulárnom vzdelávacom systéme (a to dokonca aj v náboženských predmetoch). Vzápätí potom ako sa sekulárny titul stane cieľom, štandardy, *mravy* a filozofické predpoklady spojené s týmto titulom začnú ovplyvňovať obsah štúdia. Smer a obsah vzdelávania, ktorý je pripravený ľuďmi, ktorí nepoznajú Boha (dokonca aj keď je vyučovaný zbožnými ľuďmi) postupne presunie svoje ťažisko a (zmeňme metaforu) vstrekne jed svetskej filozofie do prípravy zborových vodcov. V akejkolvek inej oblasti by bol takýto postup považovaný za bláznivý a sebazničujúci – a taký aj reálne je.

ZÁVER

Myslím si, že musíme čeliť faktu, ktorý hovorí, že testy pravovernosti (ortodoxie) a samotné napísané vierovyznania nikdy nedokážu zboru zaručiť teologickú čistotu. Súhlas s Božou pravdou je hlavne duchovnou aktivitou a nie akademickou. Články viery dokážu spomaliť rast mylného učenia tým, že poskytnú akýsi záchytný priestor, ktorí ortodoxní ľudia dokážu jasne obraňovať. No iba neustála obnova v Duchu Svätom dokáže obnoviť narobené škody – ako nám to ukazuje každé obdobie prebudenia a reformácie. *

Zdravé zbory v nezdravom svete

Geoff Paynter

Napätie medzi tým, že sme *vo* svete, ale nie sme *zo* sveta, je jedným z tých, ktoré boli s cirkvou už od jej počiatku. Sme povolani k tomu, aby sme „získavali učeníkov zo všetkých národov,“¹ ale tak isto sme dostali aj varovanie, že „priateľstvo so svetom je nepriateľstvom proti Bohu.“²

Toto napätie sa nenachádza iba vo vzťahu jednotlivca ku svetu, ale tak isto aj vo vzťahu, ktorý má cirkev ku kultúre. Pavlove slová v 2 Timotejovi 4:1-5 by nás mali upozorniť na to, že predovšetkým vodcovia zboru majú zodpovednosť za udržanie rovnováhy medzi oslovovaním sveta a držaním si sveta „od tela.“

Čo by som chcel v tomto článku ponúknuť je poukázať na štyri kľúčové doktríny, ktoré zboroví vodcovia musia primárne obraňovať, ako sa toto tisícročie blíži ku koncu.

Podstata Pravdy sa v tomto storočí dramaticky presunula do bodu, kedy predstava čohokoľvek „absolútneho“ je úplne odmietaná.³ Aj keď takýto posun má dopady na našu celkovú spoločnosť, našim hlavným záujmom je teraz jeho dopad na cirkev.

Ako vedúci zborov sa musíme uistiť, že Božie slovo je prijímané ako autoritatívne a absolútne pravdivé vo všetkom, čo učí. Ak v našich kruhoch prijmeme filozofiu, v ktorej „každá pravda je relatívna“, tak tým v našich zboroch určite vytvoríme cestu pre teologický úpadok. Nielenže musíme trvať na tom, že Božie slovo učí o absolútnej pravde, ale musíme Písmu dodať náležitý dôraz a to tým, že zaistíme, aby že ono je základom pre každé vyučovanie, ktoré sa deje. Okrem toho, sa musíme samých seba pýtať, či v našich zboroch posilňujeme

dôležitosť biblického vyučovania. Povzbudzujeme ľudí k tomu, aby študovali Božie slovo? Podporujeme teológiu, alebo ju zosmiešňujeme? Vyučujeme, alebo zabávame?

Podstata Božej osoby je druhou doktrínálnou oblasťou, ktorá čelí stále rastúcim útokom.⁴ Analogicky s našim pohľadom na Písmo, je aj náš pohľad na Boha stále viac a viac formovaný našou „skúsenosťou s Bohom“ ako pozorným štúdiom Pisma. Nedávny celonárodný prieskum organizovaný Univerzitou Massey zistil, že 72% Novozélandčanov verí buď v Boha, alebo vo „vyššiu moc.“⁵ Táto štatistika je povzbudzujúca a zároveň alarmujúca. Povzbudzuje v tom, že poukazuje na to, ako veľmi sú ľudia otvorení voči duchovným veciam, ale alarmuje nás v tom, že takáto viera veľa neznamena, pretože sa ňou nemia ľudské životy. David Wells navrhuje vo svojej knihe *God in the Wasteland* (Boh v pustatine) nasledovné:

Jednou z charakteristických črt našej doby je to, že Boh v nej stratil svoju váhu. Nemyslím tým, že je nehmotný, ale skôr to, že sa stal nedôležitý. Tak bezvýznamne spočíva vo svete, že si Ho ani nevšimneme. ...Tí, ktorí o svojej viere v existenciu Boha ubezpečujú autorov prieskumu, Ho môžu zároveň považovať za menej zaujímavého ako je televízia, Jeho prikázania považujú za menej autoritatívne ako svoje túžby po hojnosti, Jeho súd nie je pre nich o nič hrôzostrašnejší ako večerné správy a Jeho pravdu považujú za

¹ Matúš 28:19.

² Jakub 4:4.

³ Porovnaj s 2 Timotejovi 4:2-4.

⁴ 2 Timotejovi 4:1.

⁵ Mary Jane Boland, „Mystics More Credible Than Darwin: Poll,“ *New Zealand Herald*, March 1999.

menej presvedčivú ako sú sladké a nejasné reči reklám a lži.⁶

Musíme si dávať pozor na to, aby Boh, ktorého uctieваме vo svojich zboroch, bol Bohom Biblie a nie nejakým bohom, ktorého sme si sami vytvorili. Boh Biblie je zároveň milostivý, spravodlivý, milujúci, milosrdný a svätý. Boha Biblie máme milovať, poslúchať a ctiť si ho.⁷

Podstata Evanjelia je treťou doktrínálnou oblasťou, ktorú treba na sklonku storočia brániť.⁸ Jedinečná podstata osoby a diela Ježiša Krista, podlá prirodzenosť človeka, potreba obrátiť sa vo viere k Bohu – všetky tieto pravdy musia byť chránené v neustále rastúcej pluralitnej spoločnosti. Našou úlohou nie je evanjelium lepšie predávať - niečím ho ochutiť. Naopak, máme kázať ukrižovaného Krista a volať ľudí k tomu, aby prišli ku spásonosnému poznaniu Boha. Všetkými prostriedkami musíme vyjsť s evanjeliom do tohto sveta, avšak nie aj za cenu samotného evanjelia.⁹

Podstata Cirkvi je poslednou oblasťou, ktorá čelí stále väčšiemu a väčšiemu útoku. Naše zbory musia byť miestami, kde sa Boh uctieva a kde sa Božie slovo vyučuje a žije – kde sa spája život s pravdou. Nesmieme dovoliť, aby sme sa dali odkloniť okrajovými záležitosťami, ako je dôraz na „získavanie pozornosti“ skrze naše programy a až takmer firemná uhladenosť našich bohoslužieb. Musíme pozorne určovať a zdôrazňovať hlavné činnosti zboru a nie veci, ktoré sa prirodzene nachádzajú na jeho okraji.

Aj keď sa môžeme pozorovaním „úspešných“ organizácii toho veľa naučiť, táto múdrosť sa vždy musí skloniť pred tým, čo o podstatných činnostiach a funkciách zboru učí Písmo. Zbor nie je organizáciou ani firmou – je súčasne telom, komunitou a rodinou. Zboroví vodcovia sú Bohom povolaní k tomu, aby boli pastiermi stáda a nie riaditeľmi organizácie.

Zápas medzi zborom a „sekulárnou“ kultúrou sa nedá ľahko vyriešiť, ale ak ho budeme ignorovať, budeme škodiť samým sebe.

*

⁶ David Wells, *God In The Wasteland* (Grand Rapids: W.B. Eerdmans, 1994) p. 88.

⁷ Matúš 22:37; Ján 14:15, 23; 1 Peter 2:17.

⁸ 2 Timotejovi 4:1, 5.

⁹ Galatanom 1:6-9.

KROK 4: PRÍPRAVA VLASTNEJ ODPOVEDE

Aké sú tvoje prvotné závery?

Duchovné formovanie

- Spomeň si na mená ľudí, ktorí od teba očakávajú vedenie zboru. Urob si čas na modlenie a pros Boha, aby ti dal rastúcu túžbu sa o týchto veriacich starať a ochraňovať ich.

Hlbšie porozumenie

- Pokračujúc predchádzajúcou úlohou, starostlivo sa zamysli nad svojim súčasným prístupom ku svojej úlohe pastiera. Udržiavaš rovnováhu medzi potrebou starostlivosti, potešovania a uzdravovania a potrebou ochrany, varovania a kŕmenia? Urob si čas a napíš do priestoru nižšie dôkazy o rovnováhe (alebo o chýbajúcej rovnováhe), ktorú momentálne ako vodca máš.

Zručnejšia služba

- Vezmi to, čo si si vyššie napísal a stretni sa s iným vedúcim, ktorý je zapojený v rovnakej službe ako ty. Porozprávaj sa s týmto človekom o jeho pohľade na tvoju službu vo vzťahu ku starostlivosti a ochrane. Ak sa dá, urči kroky, ktoré môžeš urobiť pre nápravu akejkoľvek nerovnováhy.

KROK 5: DISKUSIA O TÉME **Čo sa môžeme naučiť jeden od druhého?**

1. Ako spoznáš, že je niekto falošným učiteľom (pozri sa na svoju prácu v *Krok 2: Štúdium Písma* a na Stottov článok v *Krok 3: Nahliadnutie do iných zdrojov*)?
2. Aký je rozdiel (ak je nejaký) medzi falošným učiteľom a niekým, kto zle porozumel Písmu?
3. Čo by si mal robiť v prípade, že podozrievaš iného vodcu v zbere z vyučovania niečoho nebiblického?
4. Aké sú niektoré pozitívne kroky, ktoré môže tím vedúcich urobiť k tomu, aby chránil pred doktrinálnym omylom tých, o ktorých sa stará?
5. Ako určíš hranicu ohľadom doktrinálnej čistoty – nakoľko podrobný by mal byť váš vieroučný postoj?
6. Aké stratégie by mohli byť užitočné na to, aby si bol zbor viac vedomý jemných vplyvov tohto sveta, a aby sme povzbudili ľudí k prijatiu svätého životného štýlu (pozri sa na svoje poznámky z 1 Ján 2:15-17 v *Krok 2: Štúdium Písma* a na „Príklad zo života“ Phila a Jenny v *Krok 1: Pochopenie témy*)?
7. Vymenuj praktické kroky, ktoré ti pomôžu zaistiť, že vodcovské hodnoty a praktiky v tvojom zbere pochádzajú z Božieho slova a nie zo sekulárnej kultúry (môžeš sa znova pozrieť na Paynterov článok).

KROK 6: PRAKTICKÉ ČINY POSLUŠNOSTI

Aké dôsledky vyplývajú z tejto témy?

1. Znovu sa pozri na svoje prvotné myšlienky o ochrane stáda v *Krok 4: Príprava vlastnej odpovede* a *Krok 5: Diskusia o téme*. Sú v tvojom uvažovaní niektoré veci, ktoré by si na základe diskusie v skupine teraz rád zmenil?

2. K čomu sa ti zdá, že Ťa Boh vedie, aby si urobil ako odpoveď na to, čo si sa naučil o povinnosti zborových vedúcich ochraňovať Boží ľud?

3. Ako to plánuješ urobiť (kedy, kto, kde, atď.)?

4. Podel sa o tieto plány so svojim dôverníkom alebo niekým z tvojho tímu vedúcich. Dovoľ, aby si sa mu za tieto plány/ciele zodpovedal.

Tento študijný materiál a jeho kópie poskytuje slovenský vydavateľ užívateľom bezplatne. Jeho vydávanie však má svoje náklady. Pomôžete nám, ak ako vďačný používateľ tejto lekcie svojim príspevkom podporíte prípravu a vydanie ďalších kurzov. Ďakujeme Vám. Podrobnejšie informácie o podpore na: www.cb.sk/index.php/kniznica/zborova-kola

POZNÁMKY